

AU-2402

M.A. (Part—I) (Semester—II) Examination

PHILOSOPHY (Compulsory)

(Classical Indian Philosophy)

Paper—I

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

N.B. :— (1) **ALL** questions are compulsory.

(2) All questions carry equal marks.

1. (a) Explain the theory of category of Vaishesika Philosophy. 16

OR

- (b) Explain the theory of knowledge of Nyaya Philosophy. 16

2. (a) Explain the relation of prakriti and purusa in Samkhya philosophy. 16

OR

- (b) Explain the proofs of existence of purusa in Samkhya philosophy. 16

3. Describe the following of Yoga Philosophy :

- (a) Modification of Citta (Citta-bhumi). 8

- (b) Forms of Citta. 8

OR

- (i) Kaivalya. 8

- (ii) Cittavritti. 8

4. Describe the following of Mimamsa philosophy :

- (a) Arthapatti (Presumption) and anupalabdhi. 8
- (b) Svatah-pramanyavada. 8

OR

- (i) Anumā ān . 8
- (ii) Upaman and Sabda. 8

5. Describe the following of Vedanta Philosophy :

- (a) Brahman. 8
- (b) Illusory reality and phenomenal reality. 8

OR

- (i) The first and second way of Sadhan Chatushtya. 8
- (ii) Transcendental Reality. 8

AU-2402

M.A. (Part—I) (Semester—II) Examination

PHILOSOPHY (Compulsory)

(Classical Indian Philosophy)

Paper—I

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

(मराठी माध्यम)

नोट :- (1) सर्व प्रश्ने सोडविणे आवश्यक आहे.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. (अ) वैशेषिक दर्शनातील 'पदार्थ' संकल्पना विशद करा. 16

किंवा

(ब) न्याय दर्शनातील 'प्रमाण' संकल्पना विशद करा. 16

2. (अ) सांख्य दर्शनातील 'प्रकृति-पुरुष सम्बंध' स्पष्ट करा. 16

किंवा

(ब) सांख्यदर्शनातील पुरुष विषयी अस्तित्व सिद्धांता विशद करा. 16

3. योग दर्शनातील निम्नोक्त स्पष्ट करा :

(अ) चित्तभूमि. 8

(ब) चित्त चे प्रकार. 8

किंवा

(i) कैवल्य. 8

(ii) चित्तवृत्ति. 8

4. मीमांसा दर्शनातील निम्नोक्त स्पष्ट करा :

(अ) अर्थापत्ति व अनुपलब्धि.	8
(ब) स्वतः प्रमाण्यवाद.	8

किंवा

(i) अनुमान.	8
(ii) उपमान व शब्द.	8

5. वेदान्त दर्शनातील निम्नोक्त स्पष्ट करा :

(अ) ब्रह्म.	8
(ब) प्रतिभासिक सत्ता व व्यावहारिक सत्ता.	8

किंवा

(i) साधनचतुष्टय ची प्रथम व द्वितीय जिज्ञासा.	8
(ii) पारमार्थिक सत्ता	8